

З'явилися модулі (орієнтовне календарно-тематичне планування) з інтегрованого курсу “Українська мова” на шістнадцятий та сімнадцятий тижні для 4-го пілотного класу.

У них окреслено змістові лінії, запропоновано зміст і також є додатки з активностями.

Тиждень вісімнадцятий

Дотримуємося правил

Цього тижня ти дізнаєшся:

- Що таке афоризм?
- Чим слово *бавити* відрізняється від слова *бавитися*?
- Чи може помилятися головний персонаж твору?
- Чому краще товаришувати, ніж ворогувати?
- Як описати герб?

Пишімо

1.

Розглянь малюнки дивовижних тварин, створені видатною українською художницею Марією Приймаченко. Художниця часто робила не менш дивні підписи під своїми роботами. Наприклад: «Мільярд літ прогуло, а таких мавп не було», або «Цей звір свариться, а його ніхто не боїться». Підписи подібного змісту називаємо афоризмами. Які підписи ти хочеш зробити під цими картинами? Запиши свої варіанти. Чи можна якийсь з них назвати афоризмом?

1.

2.

3.

4.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Афоризм – яка-небудь узагальнена думка, висловлена стисло в дуже виразній формі.

Дискутуймо

2.

Обговори з однокласниками й однокласницями, чому деякі художники малюють дивовижних тварин. Свою думку познач на шкалі й наведи аргументи на її захист.

Чому деякі художники малюють дивовижних тварин?

Не вміють малювати справжніх тварин	Грають з глядачами, мов маленькі діти	Бачать навколишній світ зовсім по-іншому	Власна думка
-------------------------------------	---------------------------------------	--	--------------

Читаймо

3.

Прочитай уривок із твору Лариси Денисенко «Як диварлики віднайшли у собі гідність» на с. 119 і з'ясуй, хто такі диварлики і чому вони поводять себе негідно.

Пишімо

4.

На основі інформації з тексту заповни таблицю.

Що відомо про диварликів?

Хто вони такі?	
Звідки взялися?	
Місце, де вони мешкають	
Їхня мрія	
Особливості характеру	
Хто відкрив Країну диварликів?	

Творімо

5.

Уяви, що ти робиш відеорепортаж про відкриття Країни диварликів. Підготуй переказ уривку, доповни його за бажанням інтерв'ю з дівчинкою Лесею або дітьми, які нафантазували та намалювали диварликів. Спочатку проведи репетицію, а потім попроси дорослих допомогти тобі зробити відеозапис репортажу.

Досліджуймо

6.

А. Підкресли в прочитаному уривку всі речення, де трапилося дієслово з часткою **не**. Випиши ці дієслова разом з часткою **не** у два стовпчики. У перший стовпчик запиши дієслова у формі минулого часу, у другий – у формі теперішнього часу. Визнач закінчення.

Не + дієслово у формі минулого часу	Не + дієслово у формі теперішнього часу
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

У деяких дієсловах в основі після закінчення трапляється частина слова **-ся** або **-сь**. Вона слугує для утворення нових споріднених слів. Наприклад: бавлю – бавлюся або бавлюсь, розуміла – порозумілася або порозумілась. Таку частину слова називаємо постфікс.

Коли постфікс опиняється після особового закінчення з кінцевим приголосним звуком (**-еш, -иш, -ить, -ать, -уть**), відбувається уподібнення приголосних звуків і замість [шс'] ми вимовляємо та чуємо довгий м'який звук [с':], а замість [т'с'] ми вимовляємо та чуємо довгий м'який звук [ц':]. Але пишемо **шс** та **тсь**.

Б. Запиши особові форми дієслів.

Крутитися

	Однина	Множина
1 особа		

2 особа		
3 особа		

Слухатися

	Однина	Множина
1 особа		
2 особа		
3 особа		

У словах 1 дієвідміни в 3 особі однини перед постфіксом -ся пишемо закінчення -еть (-ється): **слухає**, але **слухається**; **живе**, але **живється**.

Читаймо

7.

Прочитай наступний уривок з твору Лариси Денисенко «Як диварлики віднайшли у собі гідність» на с. 120–122 і дізнайся, хто такі сирітки і чому вони надіслали образливого листа диварликам.

Дискутуймо

8.

Що обурило Лесю в листі сиріток?

Чому Мережана Жанна вважає, що на сиріток не можна ображатися?

Як Мережана Жанна та Хамелеось вважали за потрібне відповісти сиріткам?

Досліджуймо

9.

Знайди в прочитаному уривку речення, у яких трапилися ці слова, і поясни їхнє лексичне значення.

Дурбелики, метляти, чатувати, трофей, потермосити, роззирнутися, кпини.

У разі труднощів звертайся до тлумачного словника.

Поміркуй, чим можна пояснити відсутність слова в тлумачному словнику. Познач твердження, з яким або якими ти погоджуєшся.

- Це слово, яке вигадала письменниця.
- Це слово, яке застаріло й не вживається в сучасній мові.
- Це слово, яке вживають у певній місцевості.
- Це слово іншомовного походження.

Читаймо

10.

Прочитай продовження твору Лариси Денисенко «Як диварлики віднайшли у собі гідність» на с. 123–125 і дізнайся, як дівчинка Леся пояснює диварликам, що таке гідність.

Пишімо

11.

Знайди в тексті речення, у якому дівчинка Леся наводить диварликам визначення, що таке гідність. Запиши це визначення.

Гідність – це _____

Як упевнитися, що дівчинка Леся дає правильне визначення? Чи може помилятися головний персонаж твору?

Запиши правила гідної поведінки, про які розповідає дівчинка Леся диварликам. Як ти гадаєш, у яку колонку треба записати правила Лесі? Доповни кожен сусідню комірку власними правилами гідної поведінки.

Правила гідної поведінки

Чого не можна робити	Що треба робити
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Обери, з ким з однокласників або однокласниць ти хочеш обговорити свій варіант заповнення таблиці.

Досліджуймо

12.

Знайди в прочитаному уривку іменники й заповни таблицю, записавши в кожний стовпчик по 4 слова.

Іменники		
Жіночий рід	Чоловічий рід	Середній рід
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

До якого зі стовпчиків ти запишеш іменник, який є іменем одного з диварликів: **Задирака**? Що допомогло визначити рід цього слова? А в який стовпчик ти запишеш слово **собака**?

В українській мові виділяють групу іменників, які можуть називати осіб як чоловічої, так і жіночої статі. Наприклад: **здивувався задирака – здивувалася задирака, круглий сирота – кругла сирота, наш листоноша – наша листоноша.**

Слово **собака** в українській мові найчастіше вживаємо в чоловічому роді (кудлатий собака, крутився собака), рідше – у жіночому роді (кудлата собака, крутилася собака).

Дискутуймо

13.

- Які персонажі казки викликають у тебе симпатію? Чому?
- Чи можна Вередунку та Задираку назвати лідерами диварликів?
- Як можна пояснити вислів «виплітаємо справжній ланцюг кривд»?
- Чи не порушила Леся своє правило «Не можна шукати болючі місця, щоб бити по них ногою або словом», коли згадала про Пурпурову Шовковицю, страх висоти, невміння плавати?

Читаймо

14.

Прочитай ще один уривок з твору Лариси Денисенко «Як диварлики віднайшли у собі гідність» на с. 127–129 і дізнайся, як дівчинка Леся пояснює диварликам, що таке репутація країни.

Пишімо

15.

Знайди в тексті речення, у якому дівчинка Леся наводить диварликам визначення, що таке репутація країни. Запиши це визначення.

Репутація країни – це _____

Запиши правила для покращення репутації країни від дівчинки Лесі для мешканців Країни диварликів. Кожне правило починай з частки **не** і дієслова.

1. Не ображайте нікого!
2. _____
3. _____
4. _____

Дискутуймо

16.

- Чому краще товаришувати, ніж ворогувати?
- Що зробило Кульгавку сміливою?
- Як Задирака радить вправлятися з моторошними жахіттями?

Пишімо

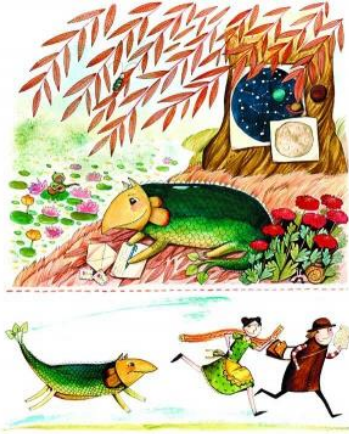
Розмісти свій герб та його опис на онлайнів дошці. Обговори з однокласниками та однокласницями роботи, розміщені на стіні, визначаючи по 2 позитивні риси кожного з гербів. Зроби свій вибір і проголосуй за найкращу, на твою думку, роботу.

Пишімо

19.

Розглянь ілюстрації Марисі Рудської до казки Лариси Денисенко «Як диварлики віднайшли у собі гідність» і поміркуй, як би можна було підписати ці ілюстрації. Використай речення з тексту казки або придумай власні висловлювання.

Обери, з ким з однокласників або однокласниць ти хочеш обговорити свої варіанти підписів.

Пригадаймо

1. У якій ситуації ми можемо використати афоризм?
2. Якою частиною відрізняються слова *бавити* і *бавитися*?
3. Чи може головний персонаж твору припуститися помилки?
4. Чим дружба краща за ворожнечу?

5. Як передати словами вигляд герба?

«Медійна програма в Україні» фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) і виконується міжнародною організацією Internews.

Виготовлення цього тижневого кейсу стало можливим завдяки підтримці американського народу, що була надана через проект USAID «Медійна програма в Україні», який виконується міжнародною організацією Internews. Зміст матеріалів є виключно відповідальністю авторської групи та необов'язково відображає точку зору USAID, уряду США та Internews.